

Drobtinice
iz življenja

Avtor razstave:
Ignac Navernik

p. *Atanazij*
Kocjančič, ofm

■ Rojstvo in družina

Življenjska pot p. Atanazija Kocjančiča se začne 20. aprila 1911 v Hrastovljah. Njegova starša Mihael in Marija (rojena Markončič iz Zazida, Predloka) sta mu ob krstu v Kubedu izbrala ime Kristjan. Kristjan je bil šesti otrok, rojen v njenem zakonu, a je bratec pred njim umrl takoj po rojstvu, tako da je preživel pet bratov. Ko je bil Kristjan star nekaj čez eno leto, je mama Marija umrla, tako da je oče ostal sam z otroki. Oče je bil tretjerednik in je redno zahajal k frančiškankam k sv. Ani v Kopru. Zato ne preseneča, da so kar trije sinovi vstopili k frančiškankam, dva pa sta svoje življenje v celoti posvetila redu »ubožca iz Assisija«: p. Atanazij in br. Nazarij.

Kristjan je redno spremljal očeta pri njegovih obiskih samostana sv. Ane. Še posebej mu je v spominu ostalo njihovo karitativno delo za reveže. Med frančiškani pa si je posebej zapomnil p. Hijacinta Repiča. O p. Hijacintu pove, da je »*izhajal iz samostana s polnimi rokavi in vrečicami kruha pod plaščem, ko je obiskoval bolnike, reveže in zaprte v jetnišnici na Belvederju*«.

Fr. Nazarij (Anton) Kocjančič / Nazario Cociancich

Rodil se je 3. januarja 1900 v Hrastovljah. Prve zaobljube po noviciatu v Kopru je izrekel leta 1917, slovesne pa leta 1926. V misijone na Kitajsko je odšel 21. decembra 1929. Najprej je šest let deloval v Šensiju, nato pa bil poslan v gobavsko naselbino Mosimien v Tibetu. Tu je požrtvovalno delal do leta 1949, ko se je moral zaradi spremenjenih političnih razmer (komunisti) umakniti, kakor še mnogo drugih misijonarjev. Vrnil se je v Rim na

zasluženi počitek. Ker ni mogel pridigati z besedo o Kristusu (ni bil duhovnik), je to nadomestil z umetnostjo: ukvarjal se je med drugim tudi s kiparstvom. Vrnitev na Kitajsko ni bila mogoča, zato si je želel oditi v Sveto deželo, vendar ni dobil dovoljenja predstojnikov. Umrli je 6. marca 1985 v Saccolongu pri Padovi.

Rojstna hiša

Hrastovlje

Kubed-zvonik župnijske cerkve

Kubed - župnijska cerkev - notranjost

Kubed - župnijska cerkev

■ Prihod k frančiškantom k sv. Ani

Proti koncu meseca avgusta leta 1923, rano zjutraj, je oče vpregel kravico »Lisko«, katero sem imel silno rad. In res upravičeno. Med vojno in po njej je bila velika lakota. Otrobi od koruznih glavic »glavičenc« ni bilo mogoče požirati na suho. Kravica pa nam je radodarno nudila mleko doma in meni večkrat tudi na paši, ko sem bil lačen ali žejen. Zato sem pozneje lažje razumel sv. Frančiška, ki je imenoval vse stvari »božje delo«, »brat«, »sestra«, »mati«. Z očetom sva se peljala v Koper. To je bil takrat izreden luksuz - peljati se namesto iti peš. Spominjam se, da je vožnja potekala prijetno, le ko smo zavili od koprskega pokopališča na cesto (mostišče) proti otoku Koper, sem postal nemiren in prestrašen, ko se je kravica začela upirati in se hotela vrniti domov. Zbala se je morja, ki se je pretakalo z desne in leve pod mostišči in pljuskalo čez cesto... V samostan smo srečno prispeli skozi vrt. Brat Nazarij me je peljal v malo obednico in mi postregel ter dejal: »Zdaj ostaneš z nami.« Brat Nazarij – naš drugi brat po starosti – je končal pri sv. Ani noviciat. To je bil zadnji noviciat pri sv. Ani leta 1923.

p. Atanazij

Kmalu po Atanazijevem prihodu k sv. Ani (še leta 1923) so morali frančiškani s slovenskim in hrvaškim narodnostnim poreklom oditi iz Kopra. Izgnale so jih »črne srajce«, Mussolinijevi fašisti. »Tutti i slavi fuori« (vsi Slovani ven). Izgnani so bili v štiriindvajsetih urah in samostan je ostal prazen. Prej je v njem živelo dvajset stanovalcev, zdaj sta ostala le en italijanski pater (p. Justin Gabrizza) in en brat neduhovnik. Vodstvo beneške province sv. Antona je leta 1933 obudilo klerikat (skupnost študentov bogoslovcev) pri sv. Ani. Med osemnajstimi kleriki je bil tudi p. Atanazij. Klerikat je tu zdržal le eno leto in bil ponovno ukinjen, ker je po mnenju fašistov pomenil nevarnost zaradi naraščanja stikov s hrvaškim in slovenskim zaledjem.

Frančiškan deli kruh

Pogled na Koper z zraka

■ Čas študija in nova maša

Bratje so odšli v Lonigo di Vicenza. P. Atanazij se spominja naporne poti ter prijetnega in pristrčnega sprejema. Po opravljeni osnovni pripravi je v začetku leta 1924 pa do leta 1926 nadaljeval z nižjimi razredi gimnazije v zavodu Probandato Antoniano v Lonigu (Vincenza). Leta 1928 je opravil noviciata pri sv. Pankraziju v Barbaranu (Vincenza). V Huminu (Gemona) je dokončal zadnji razred gimnazije (1929/30). Filozofijo je študiral v letih 1930 – 1933 v Motta di Livenza, pri sv. Ani v Kopru in v Padovi pri S. Francesco Grande. V letih 1933 – 1937 je nadaljeval s študijem teologije v Motta di Livenza, S. Francesco Grande v Padovi in S. Francesco della Vigna v Benetkah. V času študija je opravil tudi dveletni misijonski medicinski tečaj.

Dokončno se je posvetil redu sv. Frančiška 13. novembra 1932, ko je izpovedal svoje slovesne zaobljube »v čast in slavo presvete Trojice«. Nižje redove mu je podelil beneški patriarh kardinal La Fontain v cerkvi Santa Maria della Salute. V samostanski cerkvi S. Francesco della Vigna v Benetkah je 4. julija 1937 prejel mašniško posvečenje po rokah beneškega pomožnega škofa msgr. Giovannija Jeremicha. Naslednjega dne je smel v Padovo, kjer je daroval svojo prvo sveto mašo v baziliki sv. Antona Padovanskega, še prej pa se je ustavil pri spovedniku, kapucinu Leopoldu Mandiću, ki je bil leta 1983 razglašen za svetnika in zavetnika spovednikov. Le-ta je mladega bogoslovca Atanazija takole spodbudil: »*Posvečen duhovnik postane Kristusov duhovnik, postane drugi Kristus in njemu mora slediti do križa. Zato le pogumno. Pojdite k sv. Antonu in se mu priporočite, tudi božji Materi se priporočite!*«

Frančiškan z otroki v atriju sv. Ane.

Vsak novomašnik bi rad obhajal novo mašo tudi v krogu svoje župnije, med svojimi domačimi, v krajih in med ljudmi, ki so pomenili duhovno oporo v času odločanja in študija. Italijanski fašisti so hoteli preprečiti njegovo novo mašo v domačem kraju. Končno jo je lahko pel 15. avgusta 1937 pri cerkvi Device Marije Vnebovzete na Vzročku – ob izviru Rižane.

Cerkev Device Marije Vnebovzete na Vzročku

Klerikat pri sv. Ani leta 1935

■ Atanazijevi spomini na sošolce

Po ukinitvi klerikata v Kopru se je skupina slovenskih Primorcev začela manjšati, delno zaradi malodušja pred raznarodovanjem in delno iz želje po svobodni izobrazbi in delovanju. Tako sta Sergio Saker in Rožnik Andrej zapustila poklic; fr. Jozafat Ambrožič je odšel v Rim. Ravno tako trije drugi Rožnikovi iz Zanigrada in dva iz Zazida. Marsetič in Švab sta prekinila in odšla pred vstopom v bogoslovje. Junaško je zdržal Emilio Rožnik in odšel doktorirat v Rim. Doživel pa je neozdravljivo grenkost, ko je moral 1940 v vojsko in po razpadu je bil prisilno odveden v Dachau. A povračilna maščevalna dejanja po osvoboditvi so še bolj ranila njegovo rahločutno frančiškansko srce, žejno po Frančiškovem idealu »mir in vse dobro«. Zato se je raje odločil za profesorja - predavatelja dogmatike in moralke - kar je opravljal 20 let. Sedaj pa je v Antonianumu član Skotsko-marijanske akademije. Atanazij Kocjančič je lahko le z božjo pomočjo vztrajal pri svojem delu - sam ne ve kako - ko se je znašel brez vseh stikov nepozabnih prijateljev in znancev.

p. Atanazij

P. Jozafat (Janez) Ambrožič, rojen 24. avgusta 1903 v Gorjah pri Bledu, je po odhodu v Rim četrti letnik bogoslovja končal v Sveti deželi in bil 18. julija 1937 posvečen v duhovnika. Nato je dolgo služboval pri sv. Jožefu v Kairu in skrbel za Slovence od Kaira do Aleksandrije. P. Atanazij zapiše: »Za naše izseljence je bil potujoči oče, župnik in misijonar: pripravljaj ljudi na zakramente in jim jih tudi delil v majhnih družinskih krogih; omogočil in posredoval jim je vsako možno povezavo, pomoč in radostno občestveno srečanje. Med ljudmi različnih prepričanj in veroizpovedi je znal odnose ublažiti in urediti v lepe in strpne.« Jozafat je

bil odlikovan z nazivom »korni škof« v Kairu (najvišje odlikovanje, ki ga vzhodne cerkve dajejo neškofom) in še vedno je nadaljeval svoje poslanstvo, ki je bilo po vojni med Egiptom in Izraelom še težavnejše. S p. Atanazijem sta ohranjala pisne stike, ki pa so bili med vojno prekinjeni. Nazadnje sta se srečala v Gorici leta 1958. O tem obisku p. Atanazij zapiše takole: »Bil je že ves izčrpan... Trpel je, a je znal vse vedro in vdano prenašati. Njegov zgled je in ostane nam v versko in narodno spodbudo.« P. Jozafat je umrl 2. decembra 1970 v Jeruzalemu.

p. Jozafat (Janez) Ambrožič

Sošolci ob 25-letnici posvečenja 13. maja 1962

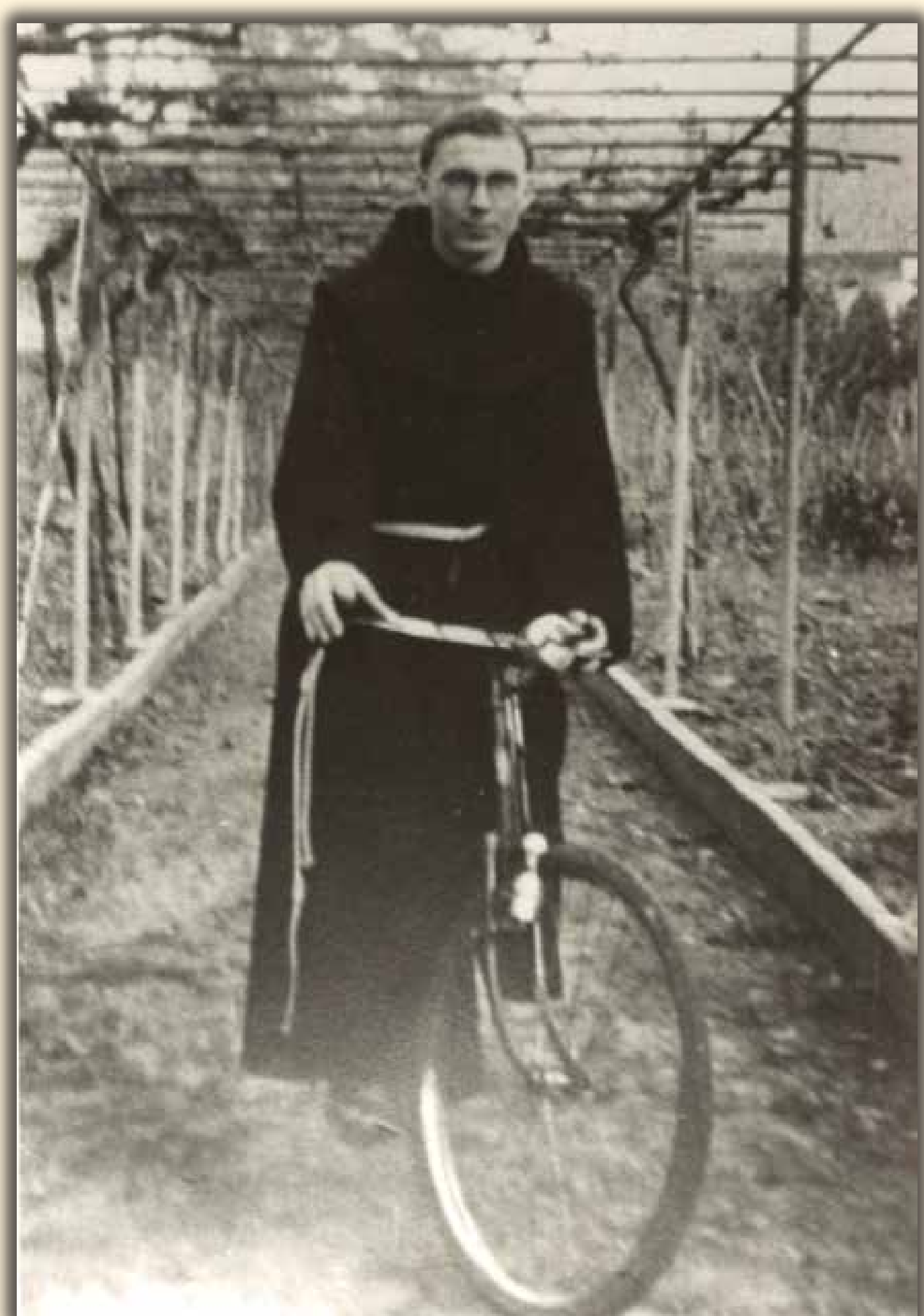
■ Prva mašniška leta in 2. svetovna vojna

Po posvečenju je p. Atanazij opravljal službo kateheta v Motta di Livenza (1937 – 1937), za tem pa službo kateheta in kaplana v svetišču sv. Antona v Huminu – Gemoni (1938 – 1939). V Huminu se je dobro spoznal s Slovenci iz Kanalske doline in Rezije. Zelo se je razveselil premestitve k sv. Ani v Koper leta 1939. Od tu je opravljal službo kateheta in bolniškega kaplana v bolnišnici v Valdobriatice in delno tudi v bolnišnici v Ankaranu. Bil je tudi spovednik v škofijskem semenišču v Kopru.

Leta 1940 je bil šest mesecev vojni sanitetni kaplan, kurat vojnih in civilnih internirancev v Monigo, nato pa do leta 1943 v Chiesanova (Padova), Savonara, Monselice, kjer je skrbel za 10.000 Slovencev in okoli 8.000 ljudi iz drugih dežel (Avstralije, Amerike, Anglije, Tripolitanije). Razmere v taboriščih so bile zastrašujoče, fašisti so

namreč z ujetniki zelo grdo ravnali. Zaradi njegovega prizadevnega dela med rojaki so ga tožili generalnemu ministru Reda manjših bratov, zato je moral v Rim na zagovor. Ker je bil že v večnem mestu, je zaprosil še za srečanje s papežem Pijem XII., ki ga je sprejel. Ob tej priliki je papežu opisal razmere v taboriščih, v katerih je deloval. Posebej je na vsakem koraku primanjkovalo hrane, zato je papeža prosil za živilske bone. Bal se je, da bo živilske bone policija ob pregledu na vlaku zaplenila, zato je bone poslal po pošti. Res je prišlo do policijskega pregleda potnikov. P. Atanazij se je srečno vrnil v taborišče pa tudi živilski boni so prispeli po pošti.

Po kapitulaciji Italije je bil p. Atanazij med tistimi, ki so se uprli Nemcem, zato je bil obsojen na zaporno kazen. Pobegnil je z vlaka in odšel v frančiškanski samostan v Pazinu.

P. Atanazij prva duhovniška leta

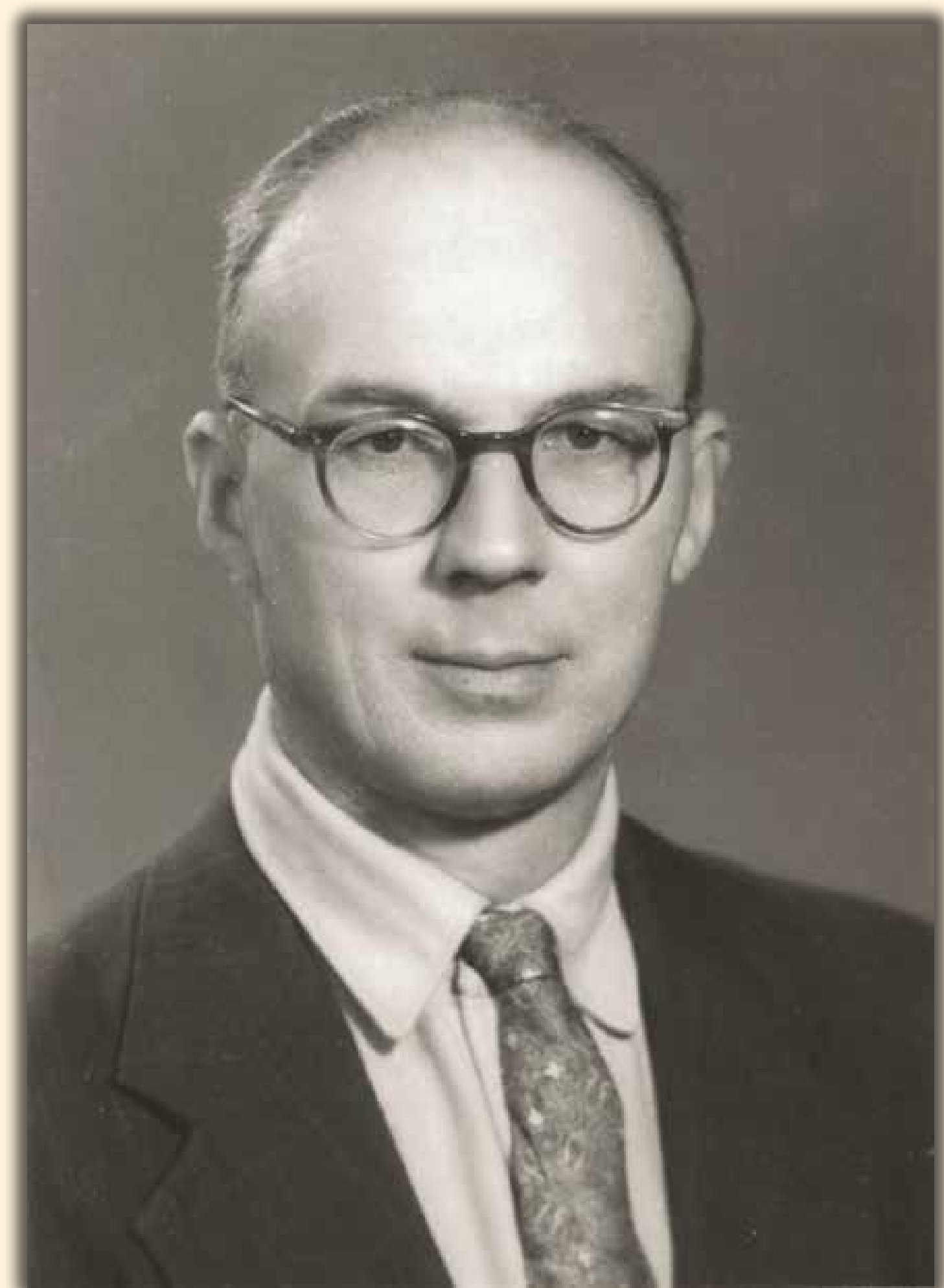
Frančiškanski samostan s cerkvijo v Pazinu

■ »Protidržavni element«

V samostanu v Pazinu je bil p. Atanazij od 1944 do 1947 vikar samostana (namestnik gvardijana), spovednik v semenišču in v zavodu sester, župnijski upravitelj v Grdoselu ter kaplan v Brtoniglu in Zarečju pri Pazinu. Leta 1947 je sodeloval pri »protidržavni akciji«, ki je bila zanj usodna. Po vojni je bilo veliko birm, saj so med vojno izostale. Tako je bilo tudi v župniji Grdoselo v Istri, kjer je službo župnijskega upravitelja opravljal p. Atanazij. Komunistične oblasti in njim naklonjeni posamezniki so si zelo prizadevali take birme preprečiti ali pa vsaj motiti in s tem dokazati, da ljudstvo »verskim izmišljotinam« ne verjame. Napetosti in izgredi so bili tudi dober izgovor za uradno posredovanje oblasti. V Grdoselu je bila neko nedeljo napovedana birma, birmovalec je bil Jakob Ukmar. Komunisti in njihovi simpatizerji pa so načrtovali »miting« proti birmi, ki bi naj potekal sočasno z birmo. P. Atanazij je za njihove načrte zvedel in z birmovalcem sta se dogovorila za izvedbo obreda že dan prej, 17. avgusta 1947, zvečer. Obvestili so starše in birmance ter birmo obhajali že v soboto. Nedeljski komunistični miting je tako postal brezpredmeten.

P. Atanazij je bil obsojen na odmevnem sodnem procesu v Puli skupaj še z nekaterimi frančiskani. V glavnem naj bi bil proces uperjen proti frančiškankom italijanskega rodu, ki se niso želeli umakniti iz Istre. Vsi - razen p. Atanazija - so bili kmalu izpuščeni, p. Atanazij pa je moral odslužiti štiri leta prevzgojnega zaporja v Kazensko popravnem domu Stara Gradiška. Zakaj je bil p. Atanazij edini, ki ni bil pomiloščen in izpuščen, se ne ve. V zaporu so še posebno budno »pazili na duhovnike«, samo življenje pa je vedno viselo na nitki življenjske vzdržljivosti. Odkrito sovraštvo do zapornikov in nagona želja paznikov po poniževanju so še toliko bolj povezali zapornike med sabo. Zaporniki so opravljali težko fizično delo in so za najmanjše napake bili kaznovani na večdnevno »premišljevanje« v izolaciji (samici). V Stari Gradiški se je p. Atanazij »naučil podirati, zidati, šivati, biti gluhi...«.

■ Župnijski upravitelj v Kromberku

Ko se je p. Atanazij leta 1952 vrnil iz Stare Gradiške, je zaprosil za prestop v Slovensko frančiškansko provinco sv. Križa, ki ga je z veseljem sprejela 7. aprila istega leta. Pred civilno oblastjo je bil še zmeraj italijanski državljan, zato je moral urediti tudi te formalnosti. Po prestopu je en mesec bival v Ljubljani na Viču, nato je bil premeščen na Kostanjevico v Novi Gorici. Od tu je v letih od 1952 do 1959 opravljal službo župnijskega upravitelja v Kromberku, pomožnega kaplana in kateheta v župniji na Kostanjevici v Novi Gorici, ter spovednika v božjepotnem svetišču na Sveti Gori. V letih 1956 do 1959 je opravljal službo gvardijana v samostanu na Kostanjevici. Glede na njegovo dotedanjo življenjsko pot bi mislili, da je prišel v Kromberk k Devici Mariji tolažnici žalostnih (kateri je posvečena tamkajšnja cerkev) zaceliti rane in potolažiti srce. A dejansko se je popolnoma predal delu za blagor duš v zaupani mu župniji, v samostanu in na Sveti Gori. Kako globoko se je vtisnil v srca župljanov Kromberka, pričajo številni stiki z župljani še dolgo po njegovem odhodu. Za časa svojega službovanja v Kromberku je zbiral tudi material o zgodovini župnije, a se kot kaže zapiski niso ohranili.

V nadaljevanju je naveden odlomek iz govora predstavnika župnije Kromberk ob slovesu 2. avgusta 1959, ko je bil p. Atanazij premeščen v Strunjan.

Duhovni šopek!

Jr. maja	25
Sv. oshajil	20
Rož. venc	20
Želvnica	15

*Hvalažno odani poklo,
nijo č. g. palcu za god.*

Kromberk, 2. maja 1957

P. Atanazij za god 1957 – duhovni šopek

Prečastiti gospod pater!

V trenutku, ko smo se ob smrti preč. Vinka Vodopivca čutili najbolj osiroteli, nam je božja Previdnost poslala v Vaši osebi drugega duhovnega očeta.

In kar ste nam naredili dobrega – to ve samo ljubi Bog!

Bili ste noč in dan pripravljeni svojim ovčicam pomagati, bodisi v spovednici bodisi pri krščanskem nauku. Četudi sami bolehn in utrujeni ste obiskovali stare in bolnike do skrajnih meja naše duhovnije.

Nikdar ne bomo pozabili, kako ste z lastno roko popravili podirajočo se cerkev sv. Trojice, olepšali župno cerkev in obdelali župnijsko zemljo. Vse to ogromno duhovno in materialno delo v božjo čast je trajalo nič manj kot sedem let.

Naj Vam ljubi Bog stotero poplača, kar ste storili za nas, naj Vas blagoslovi na Vaši nadaljnji življenjski poti, naj Vam da zdravja in vse milosti, ki jih v tako bogati meri zaslužite.

Prosimo vas, Prečastiti, da ne pozabite Kromberka in njegovih prebivalcev in nam v slovo podelite svoj duhovniški blagoslov.

P. Atanazij s prvoobhajanci

Župnijska cerkev v Kromberku

Župnijska cerkev v Kromberku

■ Pri »Sveti Mariji od prikazanja« v Strunjanu

P. Atanazij je v Strunjan prišel v času, ko so se pripravljali na ustanovitev župnije. Poznano istrsko romarsko središče so do leta 1955 vodili italijanski frančiškani, za njimi pa slovenski. Prvi med njimi je bil p. Rupert Suhač, ki pa je bil zaradi bolezni leta 1959 razrešen službe rektorja cerkve in predstojnika samostana. Njegovo mesto je prevzel p. Atanazij. Župnija Strunjan je bila ustanovljena z dekretom apostolskega administratorja dr. Mihaela Toroša dne 15. marca 1961; na praznik Gospodovega oznanjenja Mariji pa je župnija

pričela tudi samostojno delovati. P. Atanazij je bil tako prvi župnijski upravitelj novonastale župnije. Poleg sprejemanja romarjev, nešteti ur v spovednici je bilo odslej potrebno še župnijsko delo: oskrba vernikov lastne župnije, katehetsko-pastoralno delo in pomoč v okoliških župnijah ter v samostanu v Kopru.

V Strunjanu je deloval do leta 1965, ko je bil imenovan za spovednika na Kostanjevici v Novi Gorici in na Sveti Gori. Zaradi bolezni je večkrat prosil za premestitev nazaj k morju. Želja se mu je leta 1967 uresničila in vrnil se je v Strunjan kot spovednik. Od leta 1971 je bil župnik v Strunjanu in rektor cerkve sv. Ane v Kopru, kamor se je leta 1974 tudi preselil.

P. Atanazij s prvoobhajanci

P. Atanazij in Štefka Strgar v Strunjanu

p. Atanazij pri blagoslavljanju avtomobila

P. Atanazij 6. avgusta 1961

■ Zidar pri sv. Ani

Ljubljena cerkev sv. Ane v Kopru je bila v slabem stanju, kar je p. Atanazij z žalostjo ugotavljal že ko je hodil na pastoralne obiske in pomoč, ko pa je prevzel še službo rektorja cerkve v Kopru, je vse bolj opazil, da ne le cerkev ampak tudi oltarno občestvo potrebuje stalno navzočnost duhovnika. Oblast si je nadvse prizadevala, da bi vsakršno duhovno delovanje zatrla in bi bila cerkev čim več zaprta. Govorilo se je celo o rušenju cerkve za potrebe pristanišča ali širjenja zaporov. Zaradi neprimernih razmer za bivanje so predstojniki zelo neradi pustili že sicer bolehnega p. Atanazija, da se preseli v Koper. A njegova vztrajnost in trma sta zmagali. V svoji preprostosti je bil zadovoljen z minimalnim. V prostorih ob cerkvi in zakristiji, nekdanji mrtvašnici, si je uredil skromno sobo, ki pa je popolnoma zadostovala njegovim predstavam o frančiškanski skromnosti: borna postelja, stara miza in omara. Gospodinjal si je sam. Vse, kar je imel ali dobil, je vedno radodarno delil z obiskovalci in drugimi potrebnimi. Svojih prostorov ni nikoli zaklepal, a ga niso nikdar obiskali roparji. Saj bi najbrž ob pogledu na njegovo skromno bivališče prej kaj prinesli kot odnesli.

Kakor se ni pritoževal že v Kromberku, se tudi tu ni, pač pa je zavihal rokave. Cerkev in skladiščni prostori ob njej so potrebovali spretnih zidarskih rok. A vse se je moralo odvijati na skrivaj, saj oblast del ni dovolila. Skupaj s še dvema »pomočnikoma« so počasi, a spretno višali prizidek in pridobivali prepotreben prostor.

Tudi notranjost cerkve je bila potrebna popravit, ki si jih niso mogli privoščiti. Zato je p. Atanazij vztrajno izvajal vzdrževalna dela. Tovrstno posnemanje sv. Frančiška pri popraviljanju propadajočih cerkva, pa je zbudilo zanimanje pri marsikom, ki bi sicer ob običajni omembi duhovnikov ali redovnikov zamahnil z roko. Ta nenavadni frančiškan z zidarsko žlico v roki je v njih prebudil spoznanje: »To je eden izmed nas.«

P. Atanazij dela na cerkvi in v prezbiteriju

P. Atanazij na vrhu zvonika sv. Ane

■ Varuh svetišča sv. Ane in spovednik

P. Atanazija odlikuje njegova velika ljubezen do cerkve sv. Ane in do vernikov, ki v njej iščejo uteho. Sam je večkrat ponavljal: »Jaz skrbim za sv. Ano, sv. Ana pa skrbi za mene«. Naslednja velika ljubezen pa se je odražala v duhovniškemu delu. Še posebej je bil predan spovedovanju - zakramentu svete spovedi. Zdi se, da je to ljubezen prevzel od svojega spovednika in prijatelja sv. Leopolda Mandiča. Besede, ki jih je p. Atanazij zapisal o svetem Leopoldu, veljajo tudi za njega samega.

K p. Leopoldu so prihajali k spovedi od škofa do najnižjega preprostega spovedanca. Naravno, da smo z velikim zaupanjem - zlasti v duševnih stiskah - prihajali k njemu mi, kleriki, v času našega bivanja in študija v Padovi leta 1936. V besedi je bil miren in razločen, vedno z blagim nastopom. P. Leopold je imel neko intimno odprto privlačnost. Mož tolažbe in delivec božjih skrivnostnih dobrot.

p. Atanazij

Tudi k p. Atanaziju so hodili od najbolj preprostih spovedancev do škofov in drugih imenitnejšev z obeh strani meje. Nema lokrat je bila pred cerkvijo parkirana ta ali druga limuzina (večinoma italijanske registracije), ki je pripeljala k preprostemu in skromnemu frančiškanku kakšnega spovedanca ali spovedanko. A p. Atanazij se ni ustavljal ob družbenem statusu. Prepričan je bil, da ni on tisti, ki ga iščejo, pač pa Kristus, ki po njegovih rokah in besedah deli svojo milost. In ta milost ni prihranjena za noben stan ali družbeni položaj, prosto se razliva, čaka in moleduje, da jo sprejmemo. V obilju se razliva in nič ne pridržuje zase, kar je Jezus nazorno pokazal na križu.

Čeprav morda v spovednici ni znal vsem v tistem trenutku izreči prave besede, je bilo brez dvoma jasno, da jih bo spremljala njegova molitev. Kristus bo za vsakega poskrbel in slehernemu ob zanj primernem trenutku osvetlil pot, jih napolnil s tolažbo in spodbudo. P. Atanazij se je na Kristusa v popolnosti zanesel.

P. Atanazij pri različnih opravilih (poroka, pri maševanju...)

■ Mašnik

Najbrž je ta življenjska predanost in zanašanje na Kristusa tisto, kar je pri p. Atanziju privlačilo in obenem begalo. Še zlasti cerkveni predstojniki so imeli z njim nemalo težav v smislu liturgične discipline. Ko je človek tako prižet h Kristusu, kot je bil p. Atanzij, je svoboden vsega. Ljubezen ne išče ustaljenih oblik, pač pa je edino, kar želi, ljubiti in se razdajati. Nič nenavadnega tako ni bilo, če je p. Atanzij maševal tudi po večkrat na dan. »Si danes že bil pri maši? Še ne. Potem pa kar pojdiva.« To je bil njegov pogosti odziv. Bistvo je obhajanje sv. maše in so elementi, ki v to bistvo uvajajo. P. Atanzij se je pogosto ustavil ob bistvu - lomljenju kruha: ob trenutku, ko je Prijatelj, Brat in trikrat sveti Bog (Jezus) po njegovih rokah prihajal na oltar. Skrivnost križa, smrti in vstajenja Jezusa Kristusa, njegovega popolnega darovanja za druge, je p. Atanzija tako rekoč popolnoma vsrkala vase. V tem trenutku se nebesa družijo z zemljo

in človek z Bogom. V tem skrivnostnem dogajanju je vse padlo na svoje mesto, krivice so bile poravnane in nebesa ter večnost tukaj. Šlo je za svojevrstno mistično izkušnjo, o kateri pa sam ni nikoli kaj zapisal, nanjo lahko sklepamo iz njegovega delovanja.

Seveda ob teh dveh duhovniških momentih, spovednici in oltarju, ne smemo pozabiti še na druge zakramente: mnogim je podelil zakrament bolniškega maziljenja ali krsta, pa tudi bil priča medsebojni izpovedi zvestobe novoporočencev.

Leta 1987 je z velikim veseljem obhajal svoj zlati duhovniški jubilej. Najprej z zlato mašo v cerkvi sv. Ane, nato pa še v Benetkah v cerkvi sv. Frančiška.

P. Atanzij - zlata maša

»Resnično, resnično ti povem:
ko si bil mlad, si se opasoval sam
in si hodil, kamor si hotel;
ko pa se postaraš, boš raztegnil roke
in drug te bo opasal
in te odvedel, kamor ne boš hotel.«
(Jn 21,18)

SPOMIN NA ZLATO MAŠO

P. ATANAZIJA KOCJANČIČA

Benetke, 4. 7. 1937
Koper - sv. Ana, 4. 7. 1987

»Po božji milosti pa sem to, kar sem,
in njegova milost, ki mi je bila dana,
ni ostala brez sadov.«
(1 Kor 15,10)

■ Zadnja leta in tranzitus

V zadnjih letih je bila bolezen še izrazitejša spremljevalka p. Atanazija. Pogosti obiski zdravnika in bolnišnice so bili nujni. A to ni bila novost, le z veliko večjo močjo je telo p. Atanazija kazalo sledove preteklih odrekanih in preganjanja. Ob njegovi osemdesetletnici (1991) so se ob njem zbrali verniki in bratje v redovništvu in duhovništvu in življenjski jubilej proslavili z darovanjem sv. evharistije. Še naprej je z ljubeznijo skrbel za cerkev sv. Ane, a vsakodnevne napore je vse težje premagoval. Leta 1995 se je bil prisiljen umakniti v svojo celico, potem ko si je zlomil nogo. Provincial in še nekaj drugih bratov iz vodstva so želeli, da bi prišel okrevat v Ljubljano, v samostan na Tromostovju, kjer bi mu lažje nudili nego. Odgovor p. Atanazija se je glasil: »Kdaj si pa že videl, da presajajo staro drevo!«

Še naprej je sprejemal ljudi in opravljal svoje duhovniško poslanstvo. Pod vzglavjem je imel pripravljeno svečo »za srečno zadnjo uro«, saj je pričakoval skorajšnji obisk sestre smrti. Zaradi poslabšanja bolezni so ga 16. julija 1996 odpeljali v bolnišnico v Izolo, kjer je 29. avgusta 1996 v 86. letu starosti umrl. Preprosta in skromna duša, »prvotna izdaja sv. Frančiška«, kakor so ga nekateri poimenovali, se je končno srečala s svojim Stvarnikom in Odrešenikom. Križani Kristus, ki ga je očaral in zasvojil, in kateremu je posvetil vse svoje življenje, ga je sprejel v svoj objem.

Verno občestvo vseskozi ohranja živ spomin na p. Atanazija. Vsi ki so ga poznali pritrjujejo, da je bil izreden človek. Veliko med njimi pa je prepričanih, da je bil p. Atanazij

svetnik: koprski, naš domači svetnik, »eden izmed nas«. O tem pričajo številne sveče in sveže cvetje ob njegovi grobnici. Njegovo mrtvo telo so pokopali pod korom - njemu tako ljube cerkve sv. Ane. Vedno več ljudi se priporoča p. Atanaziju v svojih stiskah, da bi, kakor je to počel, ko je še hodil po zemlji, njihovo molitev podkrepil s svojimi gorečimi prošnjami pri Bogu.

O ohranjanju spomina na p. Atanazija pričča tudi obhajanje mašnih daritev ob obletnicah njegovega rojstva in smrti, zapisi o njem, pa tudi ustno izročilo se ohranja in prenaša na kasnejši rod. Zbiranje pričevanj vseh, ki so ga poznali, spominski dogodki ter osebna pričevanja, bodo zagotovo dragocen spomin na »našega bogega, bogega patra«.

P. Atanazij 80-letnik

P. Atanazij – pogreb

Riassunto

P. Atanazij (Kristjan) Kocjančič nacque a Cristoglie il 20 aprile 1911 al padre Mihael e alla madre Maria. Dei sei figli ne sopravvissero cinque. La madre morì quando Kristjan aveva poco più di un anno. Il padre apparteneva all'associazione dei terziari secolari e frequentava volentieri i francescani di Sant'Anna a Capodistria. Due dei suoi figli consacrarono la propria vita all'ordine »del poverello d'Assisi«. Nel 1923 i frati francescani di nazionalità slovena e croata dovettero lasciare Capodistria in 24 ore. Furono cacciati dalle camicie nere dei fascisti di Mussolini. In convento rimasero solo il frate italiano, p. Giustino Gabrizza e un fratello non sacerdote. Nel 1933 nel convento riprese il clericato, ma solamente per un anno e p. Atanazij fu uno dei diciotto chierici. Nel 1928 superò il noviziato a S. Pancrazio di Barbarana presso Vicenza. A Gemona concluse l'ultima classe del ginnasio (1929/30). Studiò filosofia a Motta di Livenza, presso S. Anna a Capodistria e a Venezia (1930-33). Compì gli studi di teologia a Motta di Livenza, Padova e Venezia. Nel periodo di studio fece un corso biennale di medicina per missionari. Ricevette i voti il 13 novembre 1932. Fu ordinato sacerdote il 4 luglio 1937 nella chiesa del convento di S. Francesco della Vigna a Venezia. Prima dell'ordinazione si confessò dal padre cappuccino Leopold Mandić, questi lo incoraggiò, dicendogli: »Nella consacrazione sacerdotale si diventa sacerdote di Cristo, il nuovo Cristo che si deve imitare sino alla croce. Pertanto ci vuole tanto coraggio. Andate e raccomandatevi a S. Antonio, come pure alla B. Vergine!« Il novello sacerdote offrì la prima messa nella basilica di S. Antonio di Padova. I fascisti non gli permisero di celebrarla nella propria parrocchia, così lo fece il 15 agosto 1937 nella cappella della B. V. Maria a Vzroček, alla sorgente del Risano. Svolse la prima missione da catechista a Motta di Livenza (1937-38) e poi da catechista e cappellano a Gemona (1938-39), dove operò fra gli Sloveni della Val Resia e della Val Canale. Nel 1939 venne trasferito nel convento di S. Anna a Capodistria dove fu catechista e cappellano ospedaliero nell'ospedale di Valdoltra e in parte anche in quello di Ancarano. Fu inoltre confessore nel seminario vescovile di Capodistria.

Nel 1940 per sei mesi fu cappellano militare e curato per gli internati militari e civili a Monigo, dopodiché fino al 1943 a Chiesanova presso Padova, a Savonara e Monselice dove si prese cura di 10.000 Sloveni e 8.000 persone da altri luoghi (Australia, America, Inghilterra, Tripolitania). Le condizioni nei campi di concentramento erano scoraggianti, i fascisti trattavano molto male i prigionieri. A causa del suo impegno nei confronti dei connazionali dovette comparire a giudizio presso il Ministro Generale dell'Ordine dei Frati Minori a Roma per esporre la propria difesa. Nella Città Eterna chiese udienza a papa Pio XII, che lo accolse. In quell'occasione gli descrisse le condizioni deprimenti nei campi di concentramento, dove aveva lavorato. Soprattutto lo informò della fame dovuta alla precarietà del cibo e chiese buoni pasto per gli internati. Per paura che gli venissero confiscati dalla polizia al controllo ferroviario, li spedì per posta. Fortunatamente p. Atanazij superò il controllo della polizia e ritornò al campo, e così pure i buoni pasto che giunsero a destinazione per posta.

Dopo la capitolazione dell'Italia p. Atanazij si oppose ai tedeschi e venne condannato al carcere, che evitò rifugiandosi nel convento francescano a Pisino. Qui fu vicario del convento negli anni 1944-47, confessore nel seminario e nel pio istituto delle suore, amministratore parrocchiale a Grdoselo e cappellano a Verteneglio e Sarezzo presso Pisino. A Castelverde doveva celebrare la cresima il mons. Jakob Ukmar. I comunisti coi loro seguaci volevano ostacolare la cresima organizzando un comizio anticristiano. P. Atanazij, venuto a conoscenza dei loro loschi intenti anticipò la celebrazione della cresima da domenica a sabato sera, il 17 agosto 1947. L'agitazione comunista non diede i risultati voluti e l'odiato p. Atanazij venne dichiarato »elemento sovversivo«. Il processo si svolse a Pola dove venne condannato

insieme ad altri francescani. Tutti, tranne p. Atanazij, vennero presto rilasciati. Tuttora non si conoscono le ragioni della condanna, p. Atanazij fu l'unico a non essere stato graziato e rilasciato. Dovette scontare la pena di quattro anni nelle prigioni di Stara Gradiška, un istituto di correzione per prigionieri politici. Qui i condannati erano soggetti ai lavori forzati e per la più piccola insubordinazione venivano isolati per diversi giorni. Qui p. Atanazij »imparò a costruire muri, cucire e a non sentire...« Dopo aver scontato i quattro anni di reclusione a Stara Gradiška, fece domanda per essere accolto nella provincia francescana slovena di Santa Croce che lo accolse gioiosamente e immediatamente. Trascorse il primo mese a Vič presso Lubiana dopodiché venne trasferito a Kostanjevica presso Gorizia dove fu amministratore parrocchiale a Kromberk negli anni 1952-59. Qui fu anche cappellano coadiutore e catechista nella parrocchia di Kostanjevica e confessore sul Monte Santo presso Gorizia. Dal 1956-59 fu guardiano del convento di Kostanjevica. Specialmente a Kromberk venne accolto molto bene dai paesani, queste amicizie sopravvissero a lungo anche dopo la sua partenza. Citiamo un passo del discorso di commiato in occasione del suo trasferimento dalla parrocchia di Kromberk a Strugnano:

Illustre padre!

Giorno e notte avete assistito le vostre pecorelle, sia in confessione che nella catechesi della dottrina cristiana. Instancabilmente visitavate gli infermi e gli ammalati assistendoli fino al limite estremo della nostra parrocchia, seppure eravate stanco e malato. Non potremo mai dimenticare come avete ricostruito con le vostre mani la chiesa malmessa della Santa Trinità, abbellito la chiesa parrocchiale e coltivato la terra della parrocchia. Quest'impegno spirituale e materiale per la grazia del cielo è durato niente meno che sette anni. Possa il nostro amato Signore ripagarvi cento volte, vi benedica nel vostro cammino di vita, vi dia salute e la grazia, che tanto meritate.

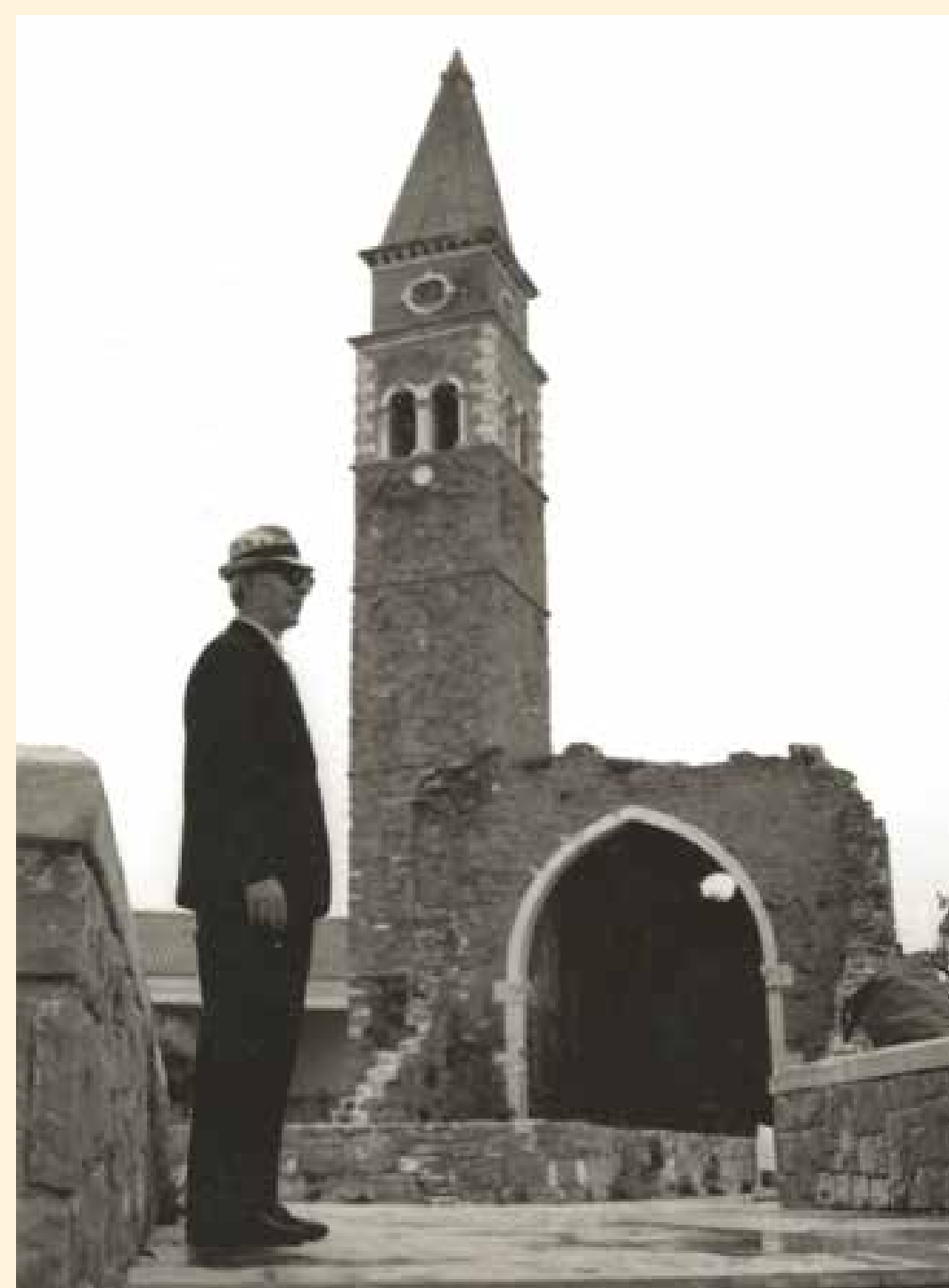
P. Atanazij venne a Strugnano nel periodo della costituzione della nuova parrocchia. Il rinomato centro di pellegrinaggio era gestito dai francescani italiani sino al 1955, dopodichè venne affidato alla custodia dei francescani sloveni. Il primo rettore della chiesa e del convento fu p. Rupert Suhač, che si dimise dalla carica per motivi di salute. Gli succedette p. Atanazij. Con il decreto dell'amministratore apostolico dr. Mihael Toroš la parrocchia di Strugnano venne costituita il 15 marzo 1961. P. Atanazij divenne così il primo amministratore parrocchiale della neocostituita parrocchia. Gli impegni pastorali nella nuova parrocchia erano notevoli, oltre all'accoglimento dei pellegrini e al tempo passato nel confessionale, bisognava adempiere all'operato della parrocchia: il lavoro catechistico-pastorale, l'ausilio alle parrocchie adiacenti e al convento di Capodistria. A Strugnano fu attivo fino al 1965, quando fu nominato confessore a Kostanjevica presso Nova Gorica e sul Monte Santo. Nel 1967 per l'aggravarsi della salute dovette ritornare a Strugnano. Dal 1971 fu parroco a Strugnano e rettore della chiesa di S. Anna a Capodistria, ove si trasferì nel 1974.

La chiesa di S. Anna a Capodistria era in stato di degrado. Ma non solo la chiesa, anche la comunione altare necessitava di un sacerdote fisso. Questo non piacque al governo, che pensava di abbattere la chiesa per fare posto al porto di Capodistria in espansione oppure per allargare le prigioni. P. Atanazij si sistemò nell'ex obitorio in una modesta stanza con un letto, un armadio e un tavolo. La porta della sua stanza era sempre aperta e se ne prendeva cura da solo. Tutto quello che riceveva e possedeva lo condivideva con le persone che lo visitavano o avevano bisogno di lui. La chiesa necessitava di manutenzione e p. Atanazij cominciò con i lavori di rinnovo, ma dovette farlo di nascosto, infatti il governo non lo avrebbe tollerato. Così p. Atanazij fu chiamato francescano con la cazzuola. La gente diceva: »è uno dei nostri«.

P. Atanazij – sacerdote – una vita dedicata alla vocazione, consacrata a Cristo. Il suo esempio ispirava ma anche destava perplessità. La carità non conosce formule fisse, ma cerca sempre a chi concedersi gratuitamente. Non era strano vederlo celebrare la santa messa più volte al giorno. »Sei stato a messa? Non ancora? Allora andiamo«, erano le sue principali parole d'invito. P. Atanazij solitamente enfatizzava l'essenza del pane spezzato, il momento nel quale l'Amico, il Fratello e tre volte santo Signore (Gesù) si concedeva per sua mano sull'altare. Il mistero della croce, della morte e della risurrezione di Gesù Cristo, della sua donazione per il mondo, era il movente della sua vocazione sacerdotale. Ogni cosa era concepita in questo modo: il paradiso e la terra, l'uomo e Dio, il tutto vissuto come un'esperienza mistica. La sua vocazione sacerdotale era ripiena di carità nell'esercizio per i fedeli, dal confessionale all'altare, dal battesimo al sacramento dell'estrema unzione, tutto all'insegna del Cristo Crocifisso. Nel 1987 celebrò con grande gioia il giubileo sacerdotale d'oro nella chiesa di S. Anna a Capodistria e poi a Venezia nella chiesa di S. Francesco.

Negli ultimi anni di vita di p. Atanazij la sua malattia peggiorò e si intensificarono le visite del medico e i ricoveri in ospedale. Esercitava con difficoltà la sua missione sacerdotale, una conseguenza delle passate persecuzioni.

Nel 1991, per il suo ottantesimo compleanno, si raccolsero i fedeli e i fratelli nel sacerdozio per celebrare il giubileo con la donazione dell'eucaristia. Curava ancora sempre con amore la chiesa di S. Anna, un impegno quotidiano che era sempre più difficile da adempiere. Nel 1995, dopo essersi rotto una gamba, fu costretto a ritirarsi nella sua cella. Il ministro provinciale e diversi altri fratelli volevano che venisse a Lubiana, nel convento di Tromostovje, dove avrebbero avuto più facilmente cura di lui. Ma la risposta di p. Atanazij fu: "Quando mai avete visto trapiantare un albero vecchio?" Sotto il guanciale aveva sempre pronta una candela "per la buona sorte nel momento estremo", perché stava ormai aspettando l'imminente visita di sorella morte. In seguito al peggioramento della

sua salute, il 16 luglio 1996 venne portato all'ospedale di Isola, dove si spense il 29 agosto 1996 all'età di 86 anni.

Il Cristo Crocifisso, che lo ha affascinato e conquistato e al quale ha dedicato tutta la sua vita, lo ha accolto tra le sue braccia. Il corpo di p. Atanazij è sepolto sotto il coro nell'amata chiesa di S. Anna.

La comunione altare tiene costantemente vivo il ricordo di p. Atanazij. Ciò è dimostrato dalle numerose candele e fiori sempre presenti sulla sua tomba. Sempre più persone nella loro angoscia si raccomandano alla santità di p. Atanazij, affinché, come aveva fatto in terra, rinforzi le loro suppliche, con le sue ardenti preghiere presso il Signore.

Fr. Nazarij (Anton) Kocjančič / Nazario Cociancich

Nacque il 3 gennaio 1900 a Cristoglie. Prese i voti nel 1926. Andò missionario in Cina il 21 dicembre 1929. Lavorò per sei anni nello Shǎnxī e successivamente nell'insediamento di lebbrosi di Mosimien nel Tibet. Nel 1949, a causa della situazione politica dovette ritornare a Roma. Restare in Cina non era più possibile. Tra le altre cose, si occupò anche di scultura. Morì il 6 marzo 1985 a Saccolongo presso Padova.